

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016220292

Дата перевірки:
30.04.2024 23:32:49 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
30.04.2024 23:36:17 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Салабутіна Марина

Кількість сторінок: 32 Кількість слів: 6709 Кількість символів: 53853 Розмір файлу: 186.50 KB ID файлу: 1015996126

13.4% Схожість

Найбільша схожість: 2.53% з Інтернет-джерелом (<https://ukrreferat.com/chapters/pravosnavstvo/zakonnist-ta-pravopo..>)

13.4% Джерела з Інтернету

1000

Сторінка 34

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Полтавський фаховий коледж

Циклова комісія правознавства

Курсова робота

з дисципліни «Теорія держави та права» на тему:

«Законність і правопорядок»

Виконала:

здобувачка 1 курсу,

групи ЗПЗ-23-2 фмб-рІ

Салабутіна Марина Ростиславівна

Науковий керівник: старший викладач

Стрілько Дмитро Леонідович

Полтава 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. СУСПІЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОННОСТІ.....	5
РОЗДІЛ II. СУСПІЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОПОРЯДКУ	16
РОЗДІЛ III. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДТРИМАННІ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ В СУСПІЛЬСТВІ.....	23
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30

ВСТУП

Актуальність обраної теми обумовлена кількома факторами. По-перше, в сучасному світі дотримання законності та підтримка правопорядку стають надзвичайно важливими завданнями у зв'язку зі зростанням складності суспільних відносин та поширенням різноманітних викликів, таких як тероризм, кіберзлочинність та інші форми правопорушень. По-друге, правова держава, яка базується на принципах законності та правопорядку, є фундаментом демократії та гарантом захисту прав та свобод людини. Отже, аналіз стану та проблем законності та правопорядку є актуальним завданням для розвитку сучасного суспільства та забезпечення його стабільності та процвітання.

У курсовій роботі основна увага зосереджується на вивченні принципів та механізмів, що забезпечують стабільність та порядок у суспільстві через систему правових норм та їх застосування. Законність та правопорядок є фундаментальними аспектами правової держави, оскільки вони визначають стосунки між громадянами та владою, регулюють поведінку та взаємодію членів суспільства, та забезпечують захист прав та свобод людини і громадянина.

Об'єктом дослідження є законність та правопорядок як соціально-правові явища, що регулюють поведінку суспільства відповідно до прийнятих норм і визначають ступінь його стабільності та розвитку.

Предметом дослідження є сутність, принципи, механізми забезпечення та вплив законності та правопорядку на функціонування суспільства.

Метою дослідження є аналіз законності та правопорядку з метою з'ясування їх сутності, значення та ролі у сучасному суспільстві. Робота спрямована на вивчення принципів законності та механізмів, що забезпечують правопорядок, а також їх впливу на функціонування демократичного правового державного устрою.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні підходи до понять "законність" та "правапорядок", визначити їх сутність та взаємозв'язок.

3

2. Вивчити роль законності та правопорядку у функціонуванні сучасного суспільства, а також їх вплив на гармонійний розвиток демократичного суспільства.
3. Проаналізувати сучасний стан законності та правопорядку в національному та міжнародному контексті.
4. Виявити основні проблеми, що виникають у забезпеченні законності та правопорядку, та запропонувати шляхи їх вирішення.
5. Зробити висновки щодо ефективності заходів, спрямованих на підтримку законності та правопорядку та їх вплив на стабільність суспільства.

Бібліографічний огляд літератури. Фундаментальні основи теорії законності та правопорядку розробляли Капітанська С.А., Барабаш О. О., Скакун О.Ф., Шульга А.М., Цвік М. В., Гончарук А. П., Кельман М. С., Мурашин О. Г., Рабинович П. М., Козенко Ю.О., Зубко Г.Ю., Полонка І.А., Переш І.Є., Бариська Я.О., Свириденко Г.В., Стрибко Т., Бойченко С. та інші.

Відзначаючи здобутки зазначених науковців у формуванні та розвитку сучасних поглядів на феномен законності та правопорядку, наголосимо на доцільності спрямування пізнавального потенціалу на певне доповнення, інколи переосмислення або розробку тих аспектів, що залишилися поза увагою дослідників.

Методи дослідження. В ході дослідження були використані різноманітні методи:

- ✓ діалектичний метод;
- ✓ системно-функціональний метод;
- ✓ логічний метод;
- ✓ метод сходження;
- ✓ порівняльно-правовий метод.

Структура курсової роботи складається зі вступу, 3-ох розділів, висновків, списку використаної літератури.

РОЗДІЛ I. СУСПІЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОННОСТІ

Законність - це принцип або стан, при якому дії, вчинені в межах встановлених законів, вважаються правомірними та відповідними вимогам права. Законність передбачає відповідність дій людини або організації вимогам законів і норм права. Це також означає дотримання процедур та вимог, встановлених законом при прийнятті рішень чи здійсненні дій. У демократичних суспільствах принцип законності визнається одним із основних принципів правової держави.

Сутність законності полягає в тому, що вона є основою правової системи, на якій ґрунтуються існуючі в суспільстві відносини. Законність визначає обов'язки та права громадян, повноваження державних органів, порядок прийняття та застосування законів. Вона забезпечує стабільність та порядок у суспільстві, регулює взаємодію між людьми та владою, а також між різними суб'єктами правових відносин.

Законність є важливою складовою правової держави, оскільки вона визначає, що всі повинні підкорятися законам, включаючи владу, і що жоден не є вищим перед законом. Сутність законності полягає також у забезпеченні відповідності дій суб'єктів права загально прийнятим нормам і принципам справедливості та моралі, що лежать в основі законів і правових актів.

Законність характеризується поєднанням двох рис:

- зовнішня (формальна) - обов'язок державних органів, посадових осіб, громадян і різноманітних організацій дотримуватися положень законів і підзаконних актів;
- внутрішня (змістовна) - наявність науково обґрунтованих та відповідних духу праву нормативно-правових актів [11, с.24].

Крім дотримання законів, важливо також ухвалювати справедливі, тобто правові закони. Легітимний закон має бути нормативною основою законності. Верховенство закону - це не самоціль і не дотримання заради дотримання. Його мета - дотримання закону в ім'я свободи і справедливості. Верховенство права -

явище прогресивне і покликане сприяти соціальному прогресу. В історії було чимало випадків, коли громадяни дотримувалися закону, а верховенство права порушувалося. "Суворе дотримання" фактично означало "суворе порушення" (наприклад, масові репресії в період сталінського культу особи в Радянському Союзі). У таких випадках закон не відповідав потребам права і соціального прогресу. Для того щоб у державі існувало "верховенство права", чинні закони, особливо Конституція, мають адекватно відображати правові принципи та загальнолюдські цінності. У царині нормотворчості це означає, що закони ухвалюються відповідно до конституційного права [19, с. 204].

Законність - це багатовимірне явище, яке може функціонувати як принцип, метод або режим. Законність - це принцип діяльності державних установ, громадських організацій, комерційних підприємств, посадових осіб і громадян. Принцип законності притаманний лише демократичній державі і є антиподом свавілля та беззаконня. Водночас з боку держави законність виступає як певний метод державного управління суспільством. Як метод управління законність означає, що

1) державні органи та посадові особи під час здійснення своєї діяльності, ухвалення рішень та їх розроблення спираються на принципи та вимоги законності;

2) не перевищують своїх повноважень під час організації виконання рішень;

3) дотримуються правових процедур, використовують правові засоби і методи під час здійснення контролю і нагляду за законністю дій учасників суспільних відносин [3, с. 109].

Метод законності є основою для застосування інших методів управління, таких як організація, примус, виховання і контроль. Він передбачає високий рівень правової культури і водночас є засобом підвищення рівня загальної правової культури.

Законність - це і режим чинного права, і стан (атмосфера), за якого суспільні відносини відповідають законам і нормам.

Верховенство закону - найважливіший елемент демократії, оскільки без верховенства закону демократія може перетворитися на охлократію, владу натовпу. Без верховенства закону як режиму соціального і політичного життя суспільство може скотитися до анархії та хаосу. Не захищені від свавілля державної влади, люди стають беззахисними перед неконтрольованими діями державної влади.

Без верховенства закону немає демократії, а без демократії неможливо забезпечити верховенство закону. Законність і демократія є складовими частинами верховенства права [8, с. 204-205].

Що таке законність - принцип, метод чи режим? Це і принцип, і метод, і режим. Усе залежить від того, під яким кутом на це дивитися. Але без принципу законності як певного початку, що лежить в основі діяльності державних органів, державних і громадських організацій, державних службовців і громадян, без законності як методу державного управління суспільством, немає і режиму законності. У ширшому розумінні законність - це режим соціального і політичного життя, створюваний:

- державою, що встановлює порядок видання (зміни та скасування) законів і постанов та гарантує їх відповідність потребам суспільного прогресу;

- усіма суб'єктами права (державними установами, посадовими особами, громадськими органами, комерційними організаціями та громадянами) внаслідок чіткого розуміння і неухильного виконання положень законів і підзаконних актів [9, с. 167].

В умовах правової держави створюється правова атмосфера, в якій панують принципи права, гуманізму, справедливості, свободи і відповідальності. Люди захищені від свавілля влади, а суспільство - від анархії, хаосу, безладу і насильства.

Принципи законності визначають основні засади та правила, які регулюють діяльність суб'єктів у правовій системі країни. Ці принципи встановлюють стандарти, за якими формується законодавство, виконується правосуддя та здійснюється влада. Ось деякі з найважливіших принципів

законності:

1. Принцип верховенства закону. Цей принцип передбачає, що закон є вищим нормативним актом у правовій системі країни. Він має пріоритет перед усіма іншими правовими актами та рішеннями владних органів. Це означає, що всі інші норми та рішення повинні бути відповідними закону.

2. Принцип рівності перед законом. Згідно з цим принципом, всі громадяни повинні мати рівні права та обов'язки перед законом, без будь-якої дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичних переконань, майнового стану або інших ознак.

3. Принцип проголошення та здійснення прав та свобод. Цей принцип визнає, що права та свободи людини його гарантуються і здійснюються на основі Конституції та законів.

4. Принцип легітимності. Згідно з цим принципом, дії та рішення державних органів повинні бути відповідними закону та здійснюватися згідно з встановленими процедурами.

5. Принцип виконання рішень суду. Цей принцип передбачає, що рішення суду є обов'язковими для виконання всіма громадянами та державними органами. Ніхто не може бути винятком з виконання судового рішення.

6. Принцип законної свободи. Згідно з цим принципом, кожна особа має право на вільний розвиток своєї особистості та діяльності в межах закону без неправомірного втручання держави чи інших осіб [12, с. 177].

Ці принципи складають основу законності у правовій системі та забезпечують стабільність, справедливість та захист прав і свобод громадян. Вони є невід'ємною частиною демократичної правової держави.

Вимога законності (те, що вимагає законність) відображає її спрямованість, яка визначається змістом правових норм. На відміну від принципів, які являють собою зміст законності, діють у її повній сфері та стосуються всіх видів діяльності всіх суб'єктів суспільних відносин, вимоги законності стосуються конкретних видів діяльності конкретних суб'єктів. Вони є юридичними умовами (правилами) реалізації правових принципів.

8

Розглянемо вимоги законності у сфері нормотворчості та правореалізації.

Вимоги законності в правотворчості визначають необхідність дотримання певних принципів та процедур при прийнятті законів і нормативних актів. Ці вимоги забезпечують стабільність, справедливість та законність у правотворчому процесі. Ось деякі з найважливіших вимог:

1. Конституційність. Усі закони та нормативні акти повинні бути відповідними Конституції країни. Це означає, що вони повинні не суперечити основним принципам та цінностям, визначеним у Конституції.

2. Процедурна правомірність. При прийнятті законів необхідно дотримуватися встановлених процедур, передбачених законом або регламентами парламенту чи іншими органами.

3. Доступність та прозорість. Проект закону повинен бути доступний для вивчення та обговорення громадськості, а процес прийняття повинен бути відкритим та прозорим.

4. Відповідність праву. Усі закони та нормативні акти повинні бути відповідними вищим нормативним актам, включаючи міжнародні договори та конвенції, які зобов'язуються країна.

5. Узгодженість з іншими законами. Новий закон не повинен суперечити вже існуючим законам та нормативним актам. Він повинен узгоджуватися з іншими законами та створювати єдину систему права.

6. Справедливість та рівність. Закони повинні бути справедливими та необхідно забезпечувати рівність перед законом для всіх громадян.

7. Дотримання процедур. При прийнятті законів необхідно дотримуватися встановлених стадій, а також забезпечити можливість для достатнього обговорення та аналізу законопроекту [9, с. 167].

Ці вимоги допомагають забезпечити законність та легітимність прийняття законів та нормативних актів, а також гарантують дотримання принципів правової держави.

У сфері реалізації права існують вимоги законності, які забезпечують справедливість, рівність та захист прав громадян. Ось деякі з найважливіших

ВИМОГ:

1. Захист прав та свобод. Згідно з принципом законності, держава зобов'язана забезпечити захист прав та свобод громадян, визнаних законом. Це означає, що будь-яке порушення права має бути врегульоване в межах закону, а порушники притягнуті до відповідальності.

2. Прозорість та доступність правової інформації. Усі закони та нормативні акти, які стосуються прав громадян, повинні бути доступні для громадськості. Люди повинні мати можливість ознайомлюватися з правовими нормами та процедурами їх реалізації.

3. Рівність перед законом. Кожен громадянин має мати однакові права та можливості їх реалізації, незалежно від їхнього статусу, релігії, статі, раси чи інших ознак. Всі мають бути рівними перед законом.

4. Дотримання процедурних вимог. При реалізації права необхідно дотримуватися процедур, передбачених законом. Це включає встановлені строки, порядок подання заяв, а також правила та процедури судового розгляду справ.

5. Забезпечення доступу до правосуддя. Кожен має мати доступ до суду для захисту своїх прав та інтересів. Держава зобов'язана забезпечити, щоб судовий процес був справедливим, безперешкодним та ефективним.

6. Відсутність дискримінації. Усі громадяни повинні мати рівні можливості для реалізації своїх прав, і жодна особа не повинна бути обмежена чи дискримінована через її особисті характеристики.

7. Додержання рішень суду та виконання правових актів. Рішення суду та інші правові акти, що стосуються прав громадян, повинні бути виконані державними органами та іншими суб'єктами права без будь-яких перешкод або заперечень.

8. Правильна інтерпретація норм права [13, с. 3 - 4].

Гарантії законності-це умови і заходи суспільного життя, яких вживає держава для забезпечення верховенства закону і стабільного правопорядку.

Гарантії законності можна поділити на такі категорії:

— загально-соціальні;

- спеціально-соціальні
- юридичні та організаційні [10, с. 207].

Загально-соціальні гарантії законності:

1) економічні гарантії законності спрямовані на забезпечення додержання законів та правил у сфері економічної діяльності. Вони створюють умови для справедливої конкуренції, захисту власності та інвестицій, а також забезпечують ефективне функціонування економіки. Ось деякі з основних економічних гарантій законності:

- Захист власності. Держава забезпечує правовий захист прав власності, що є важливою передумовою для розвитку бізнесу та інвестицій. Це включає захист власності від незаконних захоплень, недобросовісних дій конкурентів та неправомірних дій державних органів.
- Додержання контрактних зобов'язань. Економічні гарантії законності передбачають додержання контрактних зобов'язань та укладення договорів відповідно до закону. Це створює умови для відносин на ринку, що базуються на довірі та надійності.
- Захист прав споживачів. Держава забезпечує захист прав споживачів шляхом встановлення відповідних законодавчих актів та контролю за дотриманням їх виробниками та постачальниками товарів і послуг.
- Створення сприятливого бізнес-середовища. Економічні гарантії законності передбачають створення сприятливих умов для розвитку бізнесу шляхом спрощення адміністративних процедур, заохочення інвестицій та стимулювання інноваційної діяльності.
- Боротьба з корупцією. Ефективна боротьба з корупцією є важливим елементом економічних гарантій законності. Корупція порушує закон та веде до недостовірності ринкових відносин, підриває довіру до влади та економічної системи.
- Справедлива система оподаткування. Держава зобов'язана забезпечити справедливе та раціональне оподаткування, яке не завдавало б непропорційних тягот учасникам ринкових відносин та забезпечувало

адекватні доходи для фінансування загальнодержавних витрат [4, с. 105].

Ці економічні гарантії законності допомагають створити стабільне та прозоре економічне середовище, що сприяє розвитку підприємництва, інвестицій та створенню нових робочих місць.

2) політичні гарантії законності є важливими для забезпечення демократичного функціонування держави та забезпечення прав та свобод громадян. Вони створюють умови для додержання конституційних норм, забезпечуючи рівність перед законом та захист прав і свобод громадян. Ось деякі з найважливіших політичних гарантій законності:

- **Правова держава.** Створення і збереження правової держави є ключовою політичною гарантією законності. Це передбачає, що дії державних органів повинні бути обмежені законом, а влада має бути обмежена та контрольована **ЗАКОНОМ**.
- **Незалежність судової системи.** Незалежна судова система є важливою складовою політичних гарантій законності. Судді повинні мати незалежність у вирішенні справ та забезпеченні правосуддя без втручання з боку влади чи інших впливових осіб.
- **Гарантії громадянських прав і свобод.** Конституційні гарантії громадянських прав і свобод, таких як свобода слова, право на збори та асоціації, право на вільні вибори, є важливими політичними гарантіями законності.
- **Принцип розділення влад.** Розділення влади між законодавчою, виконавчою та судовою гілками держави є важливою політичною гарантією законності. Це передбачає, що кожна гілка влади має свої власні функції та компетенції, і ні одна з них не повинна переважати над іншими.
- **Гарантії права на участь у владних процесах.** Політичні гарантії законності включають право громадян на участь у владних процесах, таких як вибори, референдуми, обговорення законопроектів тощо [14, с. 19 - 20].

Захист прав опозиції. Гарантія законності передбачає захист прав опозиції та можливість вільно висловлювати свою позицію та критикувати дії влади без переслідування чи обмежень.

Ці політичні гарантії законності сприяють розвитку демократії, забезпечуючи стабільність та справедливість у владних відносинах та державному управлінні.

3) ідеологічні гарантії законності включають засади та принципи, які визначають основні цінності та ідеали, що лежать в основі законів та правових норм. Ці гарантії створюють основу для визначення правил поведінки в суспільстві та забезпечують узгодженість законодавства із загально прийнятими моральними та ідеологічними принципами.

Спеціально-соціальні гарантії законності можна поділити на дві категорії:

1. Правові - передбачена законом система спеціальних заходів, що гарантує ухвалення якісних законів, їх дотримання та виконання;
2. Організаційні - заходи організаційно-правового характеру, спрямовані на забезпечення верховенства закону, боротьбу зі злочинністю та захист прав громадян. До них належить створення умов для нормального функціонування персоналу, судових установ та їхніх структурних підрозділів з метою ефективної протидії організованій злочинності та боротьби з корупцією [16, с. 18].

Юридичні гарантії законності виробляються в результаті діяльності законодавчих, адміністративних, правоохоронних і судових органів, спрямованої на попередження і припинення злочинів.

Законодавчі органи працюють над прийняттям якісного законодавства, що встановлює юридичну відповідальність за протиправні діяння.

Діяльність Конституційного суду забезпечує суворе дотримання Конституції держави. Крім того, Конституційний суд ефективно гарантує її цілісність шляхом перегляду судових рішень щодо конституційності нормативних актів представницьких органів влади та правозастосовчих актів за скаргами громадян. Це сприяє формуванню гармонійної та єдиної правової системи.

Адміністративні органи сприяють зміцненню правопорядку своєю діяльністю, спрямованою на реалізацію правових норм основного та чинного законодавства держави, охорону та захист прав і свобод громадян. Обов'язком

адміністративних органів є прийняття нормативних правових актів, спрямованих на реалізацію і розвиток права. Розвиток у посадових осіб і державних службовців почуття моральної та правової відповідальності є необхідною умовою для повного й ефективного виконання ними своїх обов'язків у межах закону.

Державні судові та правоохоронні інститути (прокуратура, арбітражні суди і поліція) виконують безпосередні завдання з попередження та припинення злочинів. Ці інститути відповідають за процесуальне забезпечення матеріального права та реальне втілення в життя офіційно закріплених прав і свобод громадян. Прокуратура здійснює вищий нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів. Суди діють у формі цивільного, кримінального та адміністративного судочинства. Рішення та дії державних органів, установ, посадових осіб і приватних підприємців, що порушують права і свободи, можуть бути оскаржені в суді. Якісна та ефективна робота судів загальної юрисдикції та арбітражних судів є однією з найважливіших гарантій стабільності та правопорядку.

Важливу роль у зміцненні законності та правопорядку в країні відіграють органи внутрішніх справ. Їхня діяльність здійснюється в ім'я верховенства закону і спрямована, зокрема, на захист суспільства від злочинних посягань і забезпечення порядку в громадських місцях. Основою діяльності цих органів є законність, і вони повинні діяти законним чином, відповідно до закону, в цілях, встановлених законом [23, с. 60].

Державна інспекція (адміністрація) і контрольно-ревізійні органи здійснюють діяльність із запобігання порушенням закону, виявлення та припинення правопорушень у різних сферах державного і суспільного життя.

Юридичні гарантії законності для вирішення найближчих завдань такі:

- 1) превентивні (профілактичні) - спрямовані на попередження порушень закону: попередження порушень трудових прав з боку адміністрації, попередження незаконних звільнень;
- 2) заходи щодо припинення - спрямовані на припинення виявлених правопорушень; і
- 3) відновлювальні заходи - спрямовані на усунення або компенсацію

негативних наслідків правопорушення;

4) каральні заходи - заходи, спрямовані на виконання юридичної відповідальності правопорушника.

Юридичні гарантії законності за суб'єктами застосування визначають права та обов'язки різних учасників правового процесу і забезпечують виконання законів на різних рівнях. Вони включають в себе такі аспекти:

1. Гарантії законності для громадян передбачають захист їхніх прав та свобод, правову допомогу, доступ до судового захисту та захист від недопустимого втручання державних органів у їхні особисті права.

2. Юридичні гарантії для підприємств і організацій включають забезпечення правової впевненості в умовах підприємницької діяльності, захист від недобросовісної конкуренції, а також можливість захищати свої права в судовому порядку.

3. Юридичні гарантії для державних органів включають додержання закону та конституційних принципів у виконанні їхніх функцій, захист прав та інтересів громадян, а також забезпечення прозорості та відповідальності у діяльності.

4. Юридичні гарантії для судів і правоохоронних органів включають незалежність, об'єктивність та справедливість у вирішенні справ, захист прав та свобод осіб, забезпечення додержання процесуальних гарантій та заборону застосування недопустимих методів або засобів примусу.

5. Гарантії для прокуратури включають захист законності та інтересів держави в судових процедурах, нагляд за додержанням законів державними органами та громадянами, а також здійснення процесуальних функцій у вирішенні кримінальних справ [21, с. 302 - 303].

Ці юридичні гарантії створюють умови для ефективного функціонування правової системи та забезпечують додержання законності на різних рівнях суспільства.

РОЗДІЛ II. СУСПІЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОПОРЯДКУ

Правопорядок є частиною громадського порядку.

Громадський порядок - це стан упорядкованості (режиму) системи суспільних відносин через соціальні норми (правові, моральні, корпоративні, релігійні норми) та їх дотримання. Поняття громадського порядку ширше за поняття правового порядку, оскільки у зміцненні та підтримці першого важливу роль відіграють усі соціальні групи. Правовий порядок може бути встановлений тільки на основі правових норм і тому охороняється спеціальними правовими заходами держави.

Таким чином, правопорядок - це частина системи суспільних відносин, регульованих правом і охоронюваних державою. Він встановлюється в результаті дотримання законності в суспільстві. Якщо законність - це принципи, методи діяльності, способи поведінки та відносини, то правопорядок - це їхні наслідки [5, с. 7].

Правопорядок - це стан (режим) правової впорядкованості (врегульованості та узгодженості) системи і суспільних відносин, що складаються в умовах правової держави. Інакше кажучи, це атмосфера нормального правового життя, що встановлюється внаслідок точного і повного виконання всіма суб'єктами права положень правових норм (прав, свобод, обов'язків і відповідальності). Правовий порядок як динамічна система містить у собі всі впорядковувальні начала правового характеру.

Кожна країна формує свій власний правопорядок. Його становлення і необхідність удосконалення визначається двома протилежними інтересами: громадянського суспільства і держави, його основними законами і тенденціями розвитку.

Громадянське суспільство об'єктивно відчуває потребу в регулюванні свого функціонування за допомогою соціальних норм (у тому числі й правових). Громадянське суспільство виступає проти безладу і відсутності режиму. В умовах

16

стабільного правопорядку ефективно функціонує економіка, досягається гармонія між "законодавчою, виконавчою і судовою владою", активна діяльність різних громадських і приватних організацій, гарантується вільний розвиток особистості, задоволення її духовних і матеріальних потреб. Таким чином, громадянське суспільство формує соціальні норми, спрямовані на зміцнення громадського і правового порядку [15, с. 198].

Держава об'єктивно зацікавлена у правовому забезпеченні власної діяльності, тобто у виконанні своїх обов'язків і функцій, а також у правових відносинах із громадянським суспільством. Держава не терпить плутанини і свавілля. В умовах стабільного правопорядку зміцнюється виконавська дисципліна всіх державних органів та їхніх посадових осіб, успішно реалізується зовнішня політика. Правопорядок і законність - це правова основа і засіб функціонування державної влади та демократії. Коли держава через свої компетентні органи формує правові норми, закладаються засади правової держави та забезпечується її реалізація.

Таким чином, верховенство права як державно-правове явище слугує стабілізації та підтриманню балансу інтересів громадянського суспільства і держави. Його протилежністю є свавілля і беззаконня.

Розуміння правопорядку може мати різні аспекти, які відображаються у способах та контекстах, в яких цей термін використовується. Ось деякі з них:

1. Легальний аспект. У цьому контексті правопорядок розглядається як система законів, правил і норм, які регулюють поведінку громадян та взаємодію державних органів. Він охоплює додержання законів, виконання судових рішень, дотримання прав людини та забезпечення громадської безпеки.

2. Соціальний аспект. В цьому контексті правопорядок визначається як стан суспільства, у якому правила, норми та цінності прийняті загальними. Це означає взаємодію громадян у межах встановлених норм, відсутність конфліктів та порушень прав.

3. Інституційний аспект. В цьому контексті правопорядок відображає організаційну структуру та функціонування правоохоронних та правозахисних

органів, судової системи, прокуратури тощо. Це включає здійснення контролю за виконанням законів та забезпеченням правопорядку в суспільстві.

4. Етичний аспект. У цьому випадку правопорядок розглядається як система цінностей та моральних принципів, на яких ґрунтується поведінка громадян і дії владних структур. Це може включати загальноприйняті етичні норми, які визначаються культурою, релігією та іншими чинниками.

5. Політичний аспект. У цьому контексті правопорядок розглядається як спосіб управління державою, що базується на правових принципах та додержанні конституційних норм. Він визначає взаємовідносини між різними гілками влади та регулює взаємодію між владою та громадянами [17, с. 323 - 324].

Ці різні аспекти взаємодоповнюються та утворюють комплексне уявлення про правопорядок у суспільстві.

Правовий порядок будь-якого суспільства розкривається через його риси, принципи, функції, зміст, форму і структуру.

Основні риси правопорядку:

- 1) закріплюється в правових нормах у процесі нормотворчості;
- 2) ґрунтується на принципах верховенства права і верховенства закону у царині правовідносин;
- 3) встановлюється в результаті реалізації норм права, тобто здійснення законності у правозастосовчій діяльності;
- 4) створює сприятливі умови для здійснення суб'єктивних прав;
- 5) передбачає своєчасне і повне виконання усіма суб'єктами юридичних обов'язків;
- 6) покладає на кожного, хто вчинив злочин, юридичну відповідальність за нього
- 7) встановлює сувору суспільну дисципліну;
- 8) забезпечує чітку та ефективну діяльність усіх державних і приватних правових інститутів та служб, зокрема судової системи;
- 9) створювати умови для розвитку організації громадянського суспільства та індивідуальних свобод;

10) забезпечуватися всіма державними засобами, включно з примусом [19, с. 48].

Зміст правопорядку - це система правових і неправових елементів, характеристик, ознак і процесів, які сприяють встановленню та підтриманню правомірної поведінки суб'єкта.

Розрізняють зміст правового порядку:

1) матеріальний - система практичних (економічних, політичних, моральних, духовних, правових) упорядкованих відносин у громадянському суспільстві, що потребують правового впливу внаслідок об'єктивних потреб його учасників - фізичних та юридичних осіб. Матеріальний зміст правопорядку передбачає закономірність його виникнення, розвитку і функціонування в процесі економічного, політичного і культурного взаємозв'язку;

2) правовий (державно-правовий) - система прав, обов'язків і відповідальності, що реалізуються громадянами, тобто законність, урегульованість і нормативний характер правовідносин, результат формування правомірної поведінки його учасників, що досягається правовими засобами за допомогою вираженої в них волі держави [8, с. 208].

Структура правопорядку може бути розглянута з різних точок зору, враховуючи його основні складові та взаємозв'язки між ними. Ось загальна структура правопорядку:

1. учасники правовідносин - держава, її органи, державні, громадські організації, комерційні організації та громадяни, які мають права, обов'язки, повноваження і відповідальність, чітко визначені Конституцією, законами та іншими правовими актами - статична частина

2. правові відносини і зв'язки між елементами правової системи, що їх реалізують (конституційними, фінансовими, адміністративними, земельними, сімейними тощо) - динамічні зв'язки.

3. впорядкованість усіх елементів структури - порядок, у якому організовані й функціонують громадянське суспільство і держава - суб'єкти права, правовідносини, зв'язки між елементами правової системи, що їх реалізують,

методи правового регулювання та поведінки людини, процесуальні форми їхньої реалізації та оформлення, тобто запровадження багатостороннього правового регулювання - інтегральний зв'язок [22, с. 117].

Функції правопорядку — це основні напрями формування і підтримання стабільного правового стану системи суспільних відносин. Функції правопорядку визначаються його основними завданнями та цілями, які він виконує в суспільстві. Основні функції правопорядку включають:

1) функція раціоналізації зовнішніх зв'язків і відносин з економічними, політичними та іншими системами суспільства, невід'ємною частиною яких є правова держава. Під впливом зовнішнього середовища - економічних, політичних, соціальних та інших чинників - правова держава, своєю чергою, сприяє впорядкуванню і стабілізації всіх найважливіших зв'язків і відносин із соціальним середовищем;

2) функція зміцнення внутрішніх зв'язків і відносин на різних структурних рівнях правопорядку. Ця функція характеризує автономне "буття" системи правопорядку і відокремлює якісну визначеність складових її частин як цілого в їхній внутрішній взаємодії. Завдяки цій функції досягаються особливості правопорядку і сутнісні характеристики системи суспільних відносин як правового стану;

3) функція підтримання й удосконалення правопорядку - стійкий опір зовнішнім впливам деструктивного характеру (правовий нігілізм, волюнтаризм, злочинність, зловживання правом тощо), підтримання та розвиток власної якісної визначеності та її посилювальний вплив (розвиток демократії, удосконалення законодавства, зміцнення правопорядку, удосконалення судової системи й правоохоронних органів та ін., що виражається у відкритості). Єдиним засобом виживання і розвитку верховенства права є його вдосконалення [4, с. 106].

Принципи правопорядку - це базові ідеї та норми, які лежать в основі функціонування правової системи та забезпечують стабільність, порядок та справедливість у суспільстві. Вони визначають основні принципи, на яких ґрунтується правопорядок, і визначають способи взаємодії між законами,

державними органами та громадянами. Принципи правопорядку можуть включати такі принципи, як правова рівність, законність, справедливість, незалежність судової системи, гарантія прав та свобод громадян, відповідальність перед законом тощо. Вони є важливою частиною правової системи і відображають основні цінності та стандарти суспільства.

Основні принципи правопорядку, які характеризують особливості та специфіку його функціонування, можна перерахувати та охарактеризувати наступним чином:

1. принцип конституційності підпорядкований нормативним положенням Конституції і забезпечує їх реалізацію. Теоретична конституція (якою вона має бути) покликана стати практичною конституцією (якою вона є насправді), тобто встановленим порядком життя.

2. принцип законності - це ухвалення якісних законів та їх неухильне дотримання. Законність - ключова умова встановлення правопорядку.

3. принцип інституційно-структурної організації - наявність цілісності та структури як необхідної властивості для узгодженої дії всіх елементів громадянського суспільства і правової системи держави.

4. принцип ієрархічної супідпорядкованості та субординації - виявляється в чіткій субординації державних інститутів, державних службовців, правових актів та актів застосування правових норм, що забезпечують порядок у їхніх відносинах, тощо.

5. принцип соціальної нормативності (у тому числі правової) - виявляється в необхідності організації суспільством своєї діяльності, особливо юридичної, за допомогою соціальних норм (головним чином правових). Правова нормативність - основа і засіб порядку.

6. принципи справедливості та гуманізму ґрунтуються на високих моральних засадах, повазі до прав, гідності та честі людини

7. принцип контролю - наявність широкого, загального й універсального контролю, здійснюваного громадянським суспільством, його структурами, державою як множиною організацій та її громадянами

8. принцип державного забезпечення, охорони та захисту - виражається в практичному забезпеченні правовими засобами прав учасників правозастосовчої діяльності, функціонування правової системи, реалізації прав, свобод і обов'язків [16, с. 21 - 22].

Три ключові поняття - правопорядок, законність і демократія - нерозривно пов'язані між собою і взаємозалежні в будь-якій суспільній системі. Кожне з них відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності, порядку та справедливості, а їх взаємодія формує основу демократичного правового державного устрою.

Правопорядок - це система правил, норм та процедур, яка регулює взаємодію між громадянами та державними органами відповідно до закону. Він забезпечує стабільність та порядок у суспільстві, визначаючи права та обов'язки кожного члена громади.

Законність - це принцип, який передбачає, що дії держави та громадян повинні ґрунтуватися на законах, прийнятих відповідно до конституції та інших нормативних актів. Вона гарантує, що влада діє в межах своєї компетенції та дотримується принципів правової держави.

Демократія - це форма управління, в якій влада належить народу, а правління здійснюється на основі загального рівноправного вибору та участі громадян у прийнятті рішень. Вона гарантує політичні права та свободи громадян, сприяє вирішенню конфліктів шляхом діалогу та консенсусу, та забезпечує владі легітимність через виборчий процес.

Взаємодія між цими поняттями відображається у демократичній правовій державі. Правопорядок забезпечує стабільність та порядок, законність гарантує дотримання правил гри, а демократія забезпечує участь громадян у формуванні законодавства та контроль за владою.

Без правопорядку, законності та демократії суспільство стає схильним до анархії, безладу та порушень прав людини. Тільки з їхнім взаємозв'язком можна забезпечити справедливість, рівність та гармонію у суспільстві. Тому вони є невід'ємними складовими будь-якої сучасної демократичної системи.

РОЗДІЛ III. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДТРИМАННІ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ В СУСПІЛЬСТВІ

Державна дисципліна - це система правил, норм і процедур, яка регулює поведінку громадян та функціонування державних органів відповідно до закону та вимог державної політики. Її існування є важливим для забезпечення ефективності державних структур, стабільності в суспільстві та збереження правопорядку.

Основні аспекти державної дисципліни включають:

1. Відповідність законодавству. Громадяни та державні органи повинні дотримуватися законів та нормативних актів, що регулюють їхню діяльність. Це включає в себе виконання законних вимог, дотримання прав та обов'язків, а також уникнення будь-яких дій, які суперечать закону.

2. Підпорядкованість владі. Громадяни повинні підкорятися владі та виконувати вимоги, що ставляться перед ними державними органами та представниками влади. Це може включати в себе виконання рішень судів, дотримання встановлених правил та норм, а також виконання вказівок державних службовців.

3. Збереження громадського порядку. Державна дисципліна спрямована на збереження порядку та стабільності в суспільстві. Це включає в себе підтримку громадської безпеки, запобігання злочинам та порушенням громадського порядку, а також забезпечення громадянської безпеки та захисту прав.

4. Відповідальність за порушення. Державна дисципліна передбачає відповідальність за порушення закону та невиконання вимог державної політики. Це може включати в себе застосування адміністративних, цивільних або кримінальних санкцій, в залежності від характеру порушення та ступеня відповідальності [19, с. 206].

Державна дисципліна відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності державних інституцій, захисті прав і свобод громадян, а також збереженні стабільності та порядку в суспільстві. Вона сприяє формуванню культури

дотримання закону та встановлення дисциплінованого та відповідального підходу до виконання обов'язків та поведінки кожного громадянина.

Дисципліна належить до діяльності (поведінки) людей. Вона відображає наступне:

- 1) вимоги суспільства до індивідів і груп;
- 2) оцінку суспільством поведінки людей з погляду інтересів суспільства, верховенства закону і дотримання правової культури [20, с. 302].

Дисципліна може бути розділена на кілька видів в залежності від сфери застосування та механізмів забезпечення. Ось деякі з них:

1. Адміністративна дисципліна. Цей вид дисципліни стосується виконання правил і норм адміністративного характеру у державному апараті та в інших організаціях. Включає в себе дотримання службових інструкцій, регламентів та інших внутрішніх правил установ.

2. Суспільна дисципліна. Це відповідальність громадян перед суспільством та виконання норм, які регулюють поведінку в громадських місцях і спілкуванні з іншими людьми. Сюди входять, наприклад, правила дорожнього руху, етикет, норми громадського порядку тощо.

3. Трудова дисципліна. Цей вид дисципліни стосується виконання працівниками організацій встановлених робочих обов'язків та правил поведінки на робочому місці. Включає в себе пунктуальність, дотримання робочого графіку, виконання завдань та інші аспекти трудової діяльності.

4. Військова дисципліна. Цей вид дисципліни стосується підпорядкування військовослужбовців військовим нормам, правилам і вимогам під час виконання службових обов'язків. Включає в себе виконання наказів командування, дотримання військових стандартів, виконання бойових завдань тощо.

5. Навчальна дисципліна. Це відповідальність студентів та учнів перед навчальним закладом і дотримання правил, що регулюють їх поведінку та академічну діяльність. Включає в себе відвідування занять, вчасне виконання домашніх завдань, дотримання правил внутрішнього розпорядку тощо.

6. Договірна дисципліна. Це дотримання договірних зобов'язань

юридичними особами [3, с. 124].

Державна дисципліна - це система забезпечення законності у відносинах між державними органами, посадовими особами та іншими уповноваженими суб'єктами, яка ґрунтується на вимозі, щоб кожний суб'єкт виконував свої обов'язки, не перевищував повноважень, не утискав прав, не зачіпав інтересів інших суб'єктів, виявляв ініціативу і відповідальність у тій чи іншій справі [1, с. 131].

Державна дисципліна, законність, правопорядок тісно взаємопов'язані. Це пов'язано з тим, що державна дисципліна неможлива без дотримання і виконання законів, усвідомленого позитивного ставлення державних службовців до встановленого правопорядку.

Однак між законністю і дисципліною існують відмінності за їхнім змістом і місцем у системі правового регулювання.

З юридичного погляду законність є основою дисципліни, але дисципліна - явище не тільки правове, а й соціальне. Вона не обмежується законністю. Якщо законність передбачає точне і суворе дотримання закону, то дисципліна передбачає також активність і спонтанність у роботі.

Поняття дисципліни ширше за поняття законності з точки зору нормативно-правової бази. Державна дисципліна забезпечується як правовими, так і іншими соціальними нормами, зокрема моральними. Основою державної дисципліни є адміністративна дисципліна, сумлінне ставлення посадових осіб до виконання своїх обов'язків.

Дисципліна і законність мають різні наслідки. Результатом законності є правопорядок. Наслідком дисципліни є громадський порядок.

Державна дисципліна реалізується у сфері здійснення функцій держави, її організацій, установ і підприємств та її видів (планова, фінансова, службова дисципліна тощо) [15, с. 179].

Трудова дисципліна є показником як ставлення суспільства до виконання державних обов'язків, так і роботи кожного державного органу. Чинне трудове

законодавство встановлює загальні вимоги до дисципліни, пов'язані з дотриманням правил внутрішнього трудового розпорядку, такі як своєчасна явка на роботу, дотримання встановленого робочого часу, використання всього робочого часу для продуктивної праці, своєчасне й точне виконання розпоряджень адміністрації. Ці правила і вимоги не можуть охопити всі аспекти виробничого процесу. Тому Трудовий кодекс додатково визначає коло обов'язків працівників щодо дотримання виробничої дисципліни.

Для підвищення ефективності дисциплінарних стягнень важливо застосовувати заходи заохочення для розвитку мотиваційних чинників (висловлення подяки, преміювання, вручення цінних подарунків, почесних грамот, рекомендація до нагородження медалями та відзнаками, званнями, матеріально винагородою); накладення юридичної відповідальності (звільнення, депреміювання, пониження в посаді тощо).

Зміцнення законності у правозастосовчому процесі є ключовою складовою будь-якої демократичної системи правосуддя. Це важлива мета, оскільки воно сприяє створенню справедливого, ефективного та довірчого правосуддя, яке захищає права та свободи громадян, забезпечує правопорядок та сприяє розвитку суспільства. Для досягнення цієї мети необхідні різноманітні заходи, що включають в себе зміни в законодавстві, удосконалення процедур та практики судової діяльності, а також підвищення професійного рівня суддів та інших учасників правозастосовчого процесу [22, с. 116].

Перш за все, зміцнення законності передбачає створення чітких, справедливих та доступних законів, які відповідають вимогам прав людини та відповідних міжнародних стандартів. Закони повинні бути понятні та доступні для всіх громадян, щоб кожен міг зрозуміти свої права та обов'язки. Крім того, важливо забезпечити незалежність судової системи та впливу політики на правосуддя, щоб забезпечити об'єктивність та справедливість при вирішенні справ.

Удосконалення процедур та практик судової діяльності є ще одним важливим кроком у зміцненні законності. Це включає в себе реформу

процесуального законодавства, впровадження ефективних механізмів забезпечення виконання судових рішень, а також збільшення відкритості та прозорості судових процесів. Важливо також забезпечити доступність правосуддя для всіх шарів населення, у тому числі для вразливих груп та менш забезпечених верств населення [18, с. 14].

Підвищення професійного рівня суддів та інших учасників правозастосовчого процесу також є важливим аспектом зміцнення законності. Це включає в себе підготовку та навчання суддів, адвокатів та інших учасників правосуддя, розробку етичних стандартів та кодексів поведінки, а також забезпечення механізмів контролю за їх діяльністю.

Усі ці заходи спрямовані на створення справедливої, ефективної та надійної системи правосуддя, яка забезпечує захист прав та свобод громадян, забезпечує правопорядок та сприяє стабільності та розвитку суспільства. Зміцнення законності у правозастосовчому процесі є необхідною умовою для підтримки демократії та правової держави, а також для забезпечення відчуття справедливості та довіри до судової системи серед громадян.

ВИСНОВКИ

Поняття правопорядку, законності та демократії взаємопов'язані і є важливими для стабільного та справедливого суспільства. Верховенство права регулює взаємодію між громадянами та державними органами, визначаючи права та обов'язки. Легітимність гарантує, що органи влади діють у межах своєї компетенції та дотримуються принципу верховенства права. Демократія наділяє владою народ, сприяє участі та вирішенню конфліктів, а також забезпечує легітимність виборів. Демократична правова держава гарантує стабільність, порядок і справедливість, а без цих складових суспільство може дійти до анархії та порушень прав людини.

Принципи правопорядку - це базові ідеї та норми, які лежать в основі функціонування правової системи та забезпечують стабільність, порядок та справедливість у суспільстві. Вони визначають основні принципи, на яких ґрунтується праворядок, і визначають способи взаємодії між законами, державними органами та громадянами. Принципи правопорядку можуть включати такі принципи, як правова рівність, законність, справедливість, незалежність судової системи, гарантія прав та свобод громадян, відповідальність перед законом тощо. Вони є важливою частиною правової системи і відображають основні цінності та стандарти суспільства.

Для подальшого покращення системи правосуддя та зміцнення законності можна запропонувати наступні заходи та рекомендації:

1. Удосконалення законодавства. Проведення аналізу та оновлення законодавства з метою виправлення прогалин, усунення суперечностей та вдосконалення процедур правозастосування.
2. Забезпечення доступності правосуддя. Розширення мережі судових установ та підвищення їхньої ефективності, а також забезпечення доступності правової допомоги для всіх прошарків населення, у тому числі для вразливих груп та менш забезпечених верств населення.
3. Підвищення професійного рівня суддів та інших учасників правозастосовчого процесу. Регулярне навчання та підвищення кваліфікації

29

суддів, адвокатів, прокурорів та інших учасників правової системи, а також впровадження механізмів оцінки їхньої діяльності.

4. Забезпечення незалежності судової системи. Захист від впливу політики та корупції, забезпечення незалежності суддів та гарантія їхньої безпеки під час виконання службових обов'язків.

5. Підвищення прозорості та відкритості судових процесів. Забезпечення публічності судових засідань, доступу до судової інформації, а також створення механізмів контролю за діяльністю судів та інших правозастосовчих органів.

6. Запобігання корупції. Розробка та впровадження ефективних механізмів протидії корупції в правовій системі, включаючи створення етичних комітетів, моніторинг декларацій майнового стану суддів та інших посадових осіб, а також забезпечення жорстких покарань за корупційні злочини.

7. Розвиток альтернативних механізмів вирішення спорів. Підтримка альтернативних методів вирішення спорів, таких як медіація та арбітраж, для вирішення певних типів цивільних справ шляхом конструктивного спілкування та досягнення мирних угод.

Ці заходи можуть сприяти покращенню ефективності та справедливості системи правосуддя, зміцненню законності та підвищенню довіри громадян до судової системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабкіна О. В. Теорія держави і права у схемах і визначеннях : навч. посіб. Київ : МАУП, 2004. 144 с.
2. Бистрик Г. М. Принцип законності і засоби його правового забезпечення у функціонуванні механізму держави. *Наукові праці МАУП*. 2014. Вип. 1. С. 85 – 90.
3. Ведерніков Ю.А. Теорія держави та права : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
4. Волинка К.Г. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2003. 240 с.
5. Горбунова Л. М. Історія дослідження ідеї та поняття законності. *Право України*. 2004. № 2. С. 3 – 8.
6. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник / за ред. В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
7. Загальна теорія держави і права : підручник / за ред. М.В. Цвіка. Харків : Право, 2015. 584 с.
8. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник. Київ : Кондор, 2006. 477 с.
9. Крусян А. Р. Конституційна законність в системі сучасного конституціоналізму. *Актуальні проблеми держави та права*. 2005. № 1. С. 164 – 167.
10. Кушнір С. М. Правові гарантії забезпечення законності в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4. С. 205 – 214.
11. Мінченко О. В. Теоретико-методологічні аспекти праворозуміння законності. *Юридичний вісник*. 2012. № 1. С. 23 – 26.
12. Невзоров І. Л. Законність у системі принципів права. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2002. Вип. 18. С. 176 – 179.
13. Оніщенко Н. Принцип законності: природа та сутність в умовах

- демократичних змін. Віче. 2012. № 12. С. 2–4.
14. Рабінович П. М. Ефективність юридичних гарантій законності. Вісник Академії правових наук України. 2010. № 1. С. 17 – 27.
15. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник. Львів: Край, 2008. 224 с.
16. Селіванов В. Співвідношення права і закону. Вісник Академії правових наук України. 2004. № 3. С. 15 – 24.
17. Скаун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Алерта, 2013. 524 с
18. Стародубцев А. Сутність законності та її сучасне розуміння в правовій науці. Юридичний вісник. 2014. № 1. С. 12 – 16.
19. Теорія держави і права : навчальний посібник / за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 368 с.
20. Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 366 с.
21. Теорія держави і права : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
22. Шай Р. Я. Правопорядок і законність як ознаки правової держави. Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. Юридичні науки. 2014. № 8. С. 115 – 120.
23. Шевчук І. Забезпечення та захист конституційної законності Конституційним Судом України. Історико-правовий часопис. 2013. № 1. С. 59 – 63.
24. Щербанюк О. В. Роль Конституційного Суду України в забезпеченні конституційної законності: проблеми та шляхи її вирішення. Право і суспільство. 2014. № 6 - 2. С. 21 – 27.

Схожість

Джерела з Інтернету

1000

1	https://ukrreferat.com/chapters/pravosnavstvo/zakonnist-ta-pravoporyadok-kursova.html	52 джерела	2.53%
2	https://library.krok.edu.ua/media/library/category/disertatsiji-avtoreferati-vidguki/kmita_2016-disertatsija.pdf	90 джерел	2.18%
3	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/23897/1/%d0%9a%d0%a3%d0%a0%d0%a1%20%d0%9b%d0%95%d0%9c	19 джерел	1.21%
4	http://lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2021/18/18_2021.pdf	36 джерел	0.86%
5	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4400/1/%d0%a2%d0%9f%d0%9f%d0%97_%d0%bf%d0%be%d0%ba%d0%9c	21 джерел	0.82%
6	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47492/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%87	15 джерел	0.79%
7	http://faculty-law-polytec.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/zbirnyk-tez-2020.pdf	12 джерел	0.75%
8	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24014/%d0%9d%d0%90%d0%a3%d0%9a%d0%9e%d0%92%d0%99	35 джерел	0.69%
9	http://shag.com.ua/robocha-programa-navchalenoyi-disciplini-teoriya-derjavi-ta-pr.html?page=4	8 джерел	0.67%
10	http://nm2.univd.edu.ua/download/102078	26 джерел	0.64%
11	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/%D0%92%D0%9A07%D0%9E%D0%9F%D0%9F2020-%D0%97%D0%B...		0.64%
12	http://www.geum.ru/next/art-292245.leaf-4.php	38 джерел	0.63%
13	https://mir.zavantag.com/pravo/599093/index.html?page=4	6 джерел	0.61%
14	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21703	7 джерел	0.6%
15	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/r22.4.pdf	19 джерел	0.58%
16	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/7025/2/%d0%90%d0%9f%20%d0%a2%d0%94%d0%9f_%d0%bf%d0%be%	23 джерела	0.57%
17	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15531/%d0%a0%d0%9e%d0%91%d0%9e%d0%a7%d0%90%20%d0%9f%...		0.55%
18	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/rn-2022/018/d.pdf		0.51%
19	http://idpnan.org.ua/files/sviridenko-g.v.-pravomirna-povedinka- teoretiko-prikladni-zasadi - d_.pdf	6 джерел	0.51%
20	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/new_d0872702/40_3/d.pdf	28 джерел	0.51%

21	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47488/1/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87	2 джерела	0.49%
22	http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/44.pdf	49 джерел	0.48%
23	http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Disertatsiya_Veselovoi_L.YU..pdf	2 джерела	0.48%
24	http://www.nvppp.in.ua/vip/2020/5/tom_2/5-2.pdf	4 джерела	0.48%
25	http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/248	5 джерел	0.48%
26	http://idpnan.org.ua/files/ponomarova-m.s.-kriminalno-pravova-harakteristika-skladu-zlochynu-postanovlennya-suddeyu- sudd...		0.48%
27	https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2020/12/No.49-2.pdf	3 джерела	0.46%
28	https://coollib.com/b/346091/read	18 джерел	0.46%
29	https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a065a137-ae65-4650-8390-501f575d15ed/content		0.46%
30	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_2/2-2.pdf	13 джерел	0.46%
31	https://revolution.allbest.ru/law/01270346_0.html	4 джерела	0.46%
32	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6050/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%96%d...		0.46%
33	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2014/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%96%d...		0.45%
34	http://scc.knu.ua/upload/iblock/e9c/dis_Bernatska%20N.1..pdf		0.43%
35	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/p3.pdf		0.43%
36	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6054/1/%d0%a1%d0%9b%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%98%d0%9a%20d...	8 джерел	0.43%
37	https://infopedia.su/9xecc5.html		0.42%
38	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/z/r7.pdf		0.42%
39	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/24534/1/%d0%a2%d0%94%d0%9f%20%d0%bd%d0%b0%d0%b2	4 джерела	0.42%
40	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/3_2016/part_1/3-1_2016.pdf		0.42%
41	https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%9E%D0%9A4.pdf	3 джерела	0.42%
42	https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/dissertation/10274/disertaciyna-robota-na-zdobuttya-naukovogo-stupenya-doktora-na...		0.42%

43	https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/1-PROGRAMA-vstup-ispitu-po-spets-081-Pravo-na-2020-r-.pdf	0.4%
44	http://lib.pu.if.ua/elibrary-res.php?a=%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA&nom=2	0.4%
45	http://nvppp.in.ua/vip/2018/3/tom_2/vip3-2_2018.pdf	2 джерела 0.4%
46	https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/15764/dis_Prokudin_2022.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.39%
47	https://uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/34234	0.39%
48	http://law.karazin.ua/resources/doks2021/prohrama_fakhovykh_vyprobuvan_do_aspirantury_081_pravo.pdf	2 джерела 0.39%
49	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/r5.pdf	6 джерел 0.39%
50	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/new_d0872702/36_1/d.pdf	0.37%
51	http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/123456789/6262?locale=uk	3 джерела 0.37%
52	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/066cb17e-267e-4a3e-bc3a-fe776f178e48/content	2 джерела 0.37%
53	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/1864/081-pravodocx.pdf	0.37%
54	http://www.tnu.crimea.ua/komis/qualification/2012/law_3.pdf	0.36%
55	https://mydisser.com/en/catalog/view/6/343/3142.html	29 джерел 0.36%
56	http://apnl.dnu.in.ua/2_2019/2_2019.pdf	0.34%
57	https://mydisser.com/dfiles/55906357.doc	2 джерела 0.34%
58	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/r21.3.pdf	0.34%
59	http://lib.pu.if.ua/elibrary-res.php?a=%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B...	0.33%
60	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4062/pldgotovka%20polltseyskih%20v%20umovah%20	10 джерел 0.33%
61	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10838/Vidomcha%20normotvorchist%20v%20Ukraini_%20mo...	0.33%
62	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/73035/1/diss_NaumenkoS.pdf	3 джерела 0.33%
63	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19869/1/%d0%93%d0%b0%d0%bd%d1%8c%d0%b1%d0%b0_%d0%9c%d0%be...	0.33%
64	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/12957/3/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86...	0.33%

65	https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/47210/1/%d0%a0%d1%83%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%...	0.33%
66	https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/byuleten-peredovogo-dosvidukafedra-teoriyi-prava-ta-kryminaln	2 джерела 0.33%
67	http://um.co.ua/1/1-3/1-32904.html	0.31%
68	http://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/2012-3.pdf	0.31%
69	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/282215	0.31%
70	http://nvppp.in.ua/vip/2021/6/6_2021.pdf	2 джерела 0.31%
71	https://studopedia.ru/2_90107_ponyattya--struktura-ta-vidi-pravosvidomosti.html	2 джерела 0.31%
72	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9353/Administratyvno%20pravovi%20zasady%20diialnosti%2...	0.31%
73	https://mydisser.com/en/catalog/view/6/346/3064.html	4 джерела 0.31%
74	http://nvppp.in.ua/vip/2022/5/5_2022.pdf	2 джерела 0.31%
75	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2019/05/1d.pdf	2 джерела 0.31%
76	https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2020/Petkov_2014.pdf	2 джерела 0.31%
77	http://lib.unicyb.kiev.ua/books/_derjavi_i_prava_kudlay_2012r..doc	0.3%
78	https://www.cuspu.edu.ua/images/history/NW_students/zp_pravo/zb-pravo_17.11.2022.pdf	0.3%
79	https://juristoff.com/resyrsi/biblioteka/yuridicheskaya-tehnika/opr-na-pyo/10917-1-3-rol-derzhavi-v-stvorenni-umov	3 джерела 0.3%
80	http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/progr.-TDP-adyunktura.pdf	3 джерела 0.3%
81	https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/222-tsyvilne-pravo-ukrainy-1-chastyna.html	0.3%
82	http://visnyk.kh.ua/web/uploads/journals_pdf/Vestnik2_2006.pdf	0.28%
83	http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/4605/1/%d0%a0%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2_%d0%...	0.28%
84	https://m.tntu.edu.ua/storage/pages/00000317/m281nau-odp-oe-2021.pdf	0.28%
85	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/7678/3/dysertatsia_sereda.pdf	0.28%
86	http://lib.chdu.edu.ua/pdf/avtorlek/21/11.pdf	0.28%

87	http://nvppp.in.ua/vip/2020/3/3-2020.pdf	0.28%
88	http://www.legalnovels.in.ua/journal/8_2019/8_2019.pdf	0.28%
89	http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc40/juspradenc40.pdf	0.28%
90	http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2206/1/7-1.pdf	2 джерела 0.28%
91	https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/9305d867-2785-4c64-ba8a-96b6e1fd114d/content	0.28%
92	https://univd.edu.ua/uk/dir/411/navchalna_naukova_metodychna_ta_dovidkova_literatura_vydana_u_khnuvs	4 джерела 0.27%
93	https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/6_spec_II_2019/9-14.pdf	0.27%
94	http://pju.nuoua.od.ua/v1-5_2017/2/2017_1-5-2.pdf	6 джерел 0.27%
95	http://docplayer.net/86514144-Elektronne-naukove-fahove-vidannya-yuridichniy-naukoviy-elektronniy-zhurnal.html	2 джерела 0.27%
96	http://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/issue/download/43/3-2019	20 джерел 0.27%
97	2 джерела 0.25%	
98	https://www.law.vnu.edu.ua/files/ugd/65dd18_81fc43e72930464a8178fb509ee07e96.pdf?index=true	3 джерела 0.25%
99	http://oblrada.pl.ua/uploads/lstud/03.doc	0.25%
100	https://ronl.org/referaty/gosudarstvo-pravo/293551	35 джерел 0.25%
101	https://www.stud24.ru/state-theory/rol-pravovo-kulturi-v-polpshenn/449988-1700722-page3.html	17 джерел 0.25%
102	https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/molodshi_specialisty_pravo.pdf	0.25%
103	http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3736/1/german_d.pdf	0.25%
104	http://www.myshared.ru/slide/1173019	3 джерела 0.24%
105	http://samzan.ru/68185	0.24%
106	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/18689/5/dys_kopcha.pdf	0.24%
107	http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/17219/1/%d0%97d0%b1d1%96d1%80d0%bd%b8d0%ba%20...	0.24%
108	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1c718312-d5cd-4c71-9bf9-839580d3c94c/content	0.24%

109	http://www.tnu.crimea.ua/komis/qualification/2012/law.pdf	0.24%
110	http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SBORNIKI_2020/VUKLUKU_15-11-18.pdf	0.24%
111	http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14159	2 джерела 0.24%
112	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/6_2015/part_3/6-3_2015.pdf	0.24%
113	http://visnyk.com.ua/stattya/6345-zabezpechennja-ohoronnoyi-funktsiyi-prava-teoretiko-metodologichni-aspekti-dos	4 джерела 0.22%
114	http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/28546/1/%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%	4 джерела 0.22%
115	https://visnykpau.com/index.php/journal/article/download/569/437	22 джерела 0.21%
116	https://mydisser.com/en/catalog/view/6/343/2253.html	0.19%
117	https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/5244df44-885b-4188-a990-1d3de2ddf4cf.pdf	0.18%
118	https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/525167/mod_folder/content/0/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%	13 джерел 0.18%
119	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17528/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%	5 джерел 0.18%
120	http://nm2.univd.edu.ua/download/116071	0.16%
121	https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/2691/1/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b5%d1%82%d0%b8%d0%ba%	4 джерела 0.16%
122	http://www.referatu.net.ua/referats/7569/150198	16 джерел 0.15%
123	http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/26980/Tokarchuk%20O.%20V..pdf	2 джерела 0.15%
124	http://5rik.ru/better/article-108184.php	24 джерела 0.15%
125	http://pp-law.in.ua/archive/3_2021/3_2021.pdf	7 джерел 0.15%
126	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/30952/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%82%d0%be%d1%80%d0%be%	4 джерела 0.15%
127	http://5fan.ru/wievjob.php?id=48174	20 джерел 0.15%
128	https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9190/003.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.13%
129	http://lib.unicyb.kiev.ua/books/_derjavi_i_prava_kudlay_2012r._posibnik.doc	0.13%
130	http://liber.onu.edu.ua/pdf/Prav-Derzhava30-2018.pdf	0.13%

131	http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-34.pdf		0.13%
132	https://ccu.gov.ua/sites/default/files/library/spinchevska_o.m._konstytuciynny_yurysdykciynny_proces_dys.pdf	3 джерела	0.13%
133	https://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122185/mod_resource/content/1/agrarne_pravo_posibnik.pdf	3 джерела	0.13%
134	http://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/2%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%BB...		0.12%
135	https://lib.iitta.gov.ua/739902/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%86%D0%A5%20%D...		0.12%
136	https://www.univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9...	10 джерел	0.12%
137	https://faculty-law-polytec.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/zbirnyk-tez-2017.pdf	4 джерела	0.12%
138	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9771/Realizatsiia%20pryntsypu%20zakonnosti%20pic	2 джерела	0.12%
139	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_2/2-2.pdf	4 джерела	0.12%
140	http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/30026/1/Zb_Tsinnisni_orienturu.pdf		0.12%
141	https://zdamsam.ru/a12648.html		0.12%
142	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/52883/2/dysertacyanazdobuttyanaukovogostepenyadoktorafilosofiyikovalch	6 джерел	0.12%
143	https://ukraine.segodnya.ua/ua/ukraine/mezhdunarodnyy-sud-oon-oglasil-pervyy-verdikt-po-isku-ukrainy-protiv-ross	2 джерела	0.12%
144	http://www.kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/teachers/2013/3.pdf		0.12%
145	http://vpoltave.pl.ua/read/novost/id/199960941/Anastasiya-Fomenkozirka-chi-zhertva-Internetu	6 джерел	0.12%
146	http://kursova.com.ua/index2.php?doc_id=3878&status=put	2 джерела	0.12%
147	https://ronl.org/shpargalki/gosudarstvo-pravo/276288	7 джерел	0.12%
148	https://revolution.allbest.ru/law/01420912_0.html	2 джерела	0.12%
149	https://www.ronl.org/shpargalki/gosudarstvo-i-pravo/724147	22 джерела	0.12%
150	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u381/zbirnik_tez_ati_2022.pdf	3 джерела	0.12%